

Erasme i el mestre Lluch (o la invasió subtil alemanya de Barcelona a finals del segle XV)

Autor: Pau Mora

Data de publicació: 06-02-2012

En Pau Mora ens aporta informació d'un frare agustí català anomenat Erasme, a qui se li perd la pista a Barcelona a partir del 1493, curiosament com Erasme de Rotterdam, que també era frare agustí i també deixà el convent de Cambrai, a França, entre el 1492-93.

Montserrat Jardí Anguera a la seva tesi *Mestres entalladors a Barcelona durant la segona meitat del segle XV i primer quart del segle XVI: de la tradició germànica a la producció local*¹, en parlar d'Erasme Conrado, ens diu que "el frare Erasme Conradi del convent de Sant Agustí de Barcelona, també marmessor de Miquel Luch, ha estat identificat com un dels introductors de la impremta a Barcelona, ja que el 1474 apareix associat a Enric de Saxònia, impressor alemany instal·lat a la ciutat. El frare Conradi deuria morir el març de 1492, perquè apareix esmentat com a marmessor per darrer cop el 8 de març d'aquest any i a partir del dia 18 al Llibre de l'Obra ja només s'esmenta un sol marmessor pel que fa als comptes del mestre Miquel, Joan Conrad".

Pel que fa a l'origen germànic de Miquel Lluch, la mateixa autora afirma: "Una de les principals dificultats amb què ens hem trobat a l'hora d'intentar fer una ressenya sobre les dades biogràfiques de l'escultor Miquel Luch, ha estat no saber-ne res abans de 1483. Amb aquesta data, concretament des del 29 de novembre de 1483, el comencem a trobar citat en relació amb les cadires del cor baix de la catedral de Barcelona. La documentació insisteix molt en el seu origen alemany, però sense més detalls, i els intents d'establir una procedència aproximada del mestre han estat infructuosos, si bé hem de creure que procedia d'una àrea molt propera a la ciutat de Worms, exactament igual que Rodrigo Alemany, que se sap que es va formar a Magúncia, ciutat de la Renània-Palatinat situada a la riba esquerra del Rin. Pel que fa a la seva formació com a escultor, tampoc no en sabem res. Miquel Luch, poc abans de 1483, va arribar a Barcelona on instal·là el seu taller al carrer dels Mercaders i ben aviat va aconseguir la confiança dels barcelonins, especialment la del canonge Berenguer Vila que es convertiria en el seu client i mecenes més important. La presència del mestre a Barcelona no va ser gens prolífica; contràriament cal considerar que l'empremta que va deixar, com veurem,

fou breu però eficaç".

Tornant a l'Erasme Conradi de Vallespinosa, també alemany segons la historiografia oficial tot i aquests cognoms, estava ben viu el 1493.

A Bellezas y recuerdos de España: Cataluña², de Pau Piferrer i Fàbregas i Francesc Parcerisas, comentant el testament del mestre Miquel Lluch s'afirma: "1483, Miguel Loquer (sic), natural de Alemania, ausiliado de su discípulo Juan Federic, construye los delicados pináculos de las sillas superiores del coro. Muerto ya aquel digno artifice, la dignidad ó el espíritu nacional y odio a los estrangeros de aquellos tiempos quiso empañar el lustre de su obra. Pretendióse que sus para siempre célebres pináculos contenían graves defectos; el Cabildo nombró árbitros, que después de ecsaminarlos, los declararon defectuosos y rebajaron al buen alemán de buena parte del precio concertado; de modo que en 1493 su viuda cobraba del cabildo por medio de los marmesores de su esposo, Fray Erasmo, de la órden de S. Agustin, y el honorable mercader Juan Conrad, la corta recompensa que el artifice no acabo de percibir".

La historiografia oficial, incoherent, amb múltiples informacions contradictòries, ens afirmava que Erasme va ser frare de l'ordre de sant Agustí a Cambrai, al nord de França i que abandonà el convent pels volts de 1492-1493. És curiós, per dir-ho finament, que coincideixi en l'època que deixem de tenir notícies del nostre Erasme Conradi al convent de sant Agustí de Barcelona.

Pau Mora

1 http://tdx.cat/bitstream/handle/10803/2010/02.MJA_CAP_2.pdf?sequence=3

2 Google Books "Bellezas y recuerdos de España"